

הצצה
נדירה
ובלעדית

"אני מוטי, בן עשרים וחמש משיכון ויז'ניץ. לא גדלתי בעולם הזוהר, אני לא שייך לשם וגם לא אהידה"

היומנים של מוטי |
במשך שנתיים ליווה
'משפחה' את גדול אמני
הנשמה החסידיים מוטי
שטיינמץ, ותיעד יחד איתו
את הנסיקה לצמרת עולם
השירה, ואת המאבק
העיקש להישאר אברך
חסידי אותנטי בעולם
מלא טורפים ופיתויים

שלומי גיל
צילום: דוד מור ויעקב לדרמן

"אני חווה כל דבר באופן הכי קיצוני".
מוטי שטיינמץ כותב ביומנו האישי

**"נִפְשׁוֹ שֶׁל הָאָמֶן מְשַׁלָּה לְסַפִּינָה
טְרוּפָה בְּגָלִים תְּמִידִים**

**לֹאֵשׁ בְּגַחְלֵי רִתְמִים,
לְצִיפּוֹרִים נוֹדְדוֹת בְּעוֹנָתָן**

**וְעוֹצֶמֶת רָגְשׁוֹתֶיהָ כְּעֶצֶב חֲשׁוֹף,
כּוֹאֵב מִכָּל רוּחַ נוֹשֶׁבֶת**

וְהַגָּלִים, אוֹי הַגָּלִים

**יָרְדוּ שָׁמַיִם יַעֲלוּ תְהוֹמוֹת
– עוֹמֵק רָגְשׁוֹת כָּאֵלָה רַק
יוֹצֵר הָאָדָם יָכוֹל לִבְרָא..."**

(מיומנו של אמן הרגש החסידי,
מוטי שטיינמן)

"מאמין שהקב"ה הכין לי את המסלול שבו אני צועד כבר מילדותי". שטיינמן על הבמה

**"החוויות שלי אחרות
לגמרי מחוויות של
בני גילי. אני חווה כל
דבר בצורה מוגברת.
זה משפיע על כל דבר
בחיים שלי. אם אני שמח,
אני שמח במקסימום.
וכשאני עצוב, זה מגיע
גם כן במקסימום. זה
משפיע לי על החיים
האישיים, על חיי החברה,
על חיי הקהילה, ובוודאי
על חיי המקצוע שלי"**

"לפעמים העדפתי פשוט להישאר בבית". שטיינמן בפתח ביתו

זה לפני שאני עולה לשיר. אני מתכנס, חושב, ממלמל את המילים, חושב על המשמעות שלהן. גם שיר ששרתי אותו מאות פעמים, חייב לצאת ממני כשאני מתחבר לכל מילה מתוכו. וברגע שאני באמת שם, אני מאמין שהציבור מרגיש את זה. ולפעמים, כשאני לא מספיק שם, הפחד הגדול שלי הוא שהציבור יתרגש פחות."

■ יש לך שליטה על זה? אתה מסוגל לכפות את עצמך להרגיש?

"לחלוטין לא. העבודה, מלבד השירה עצמה, מורכבת מאוד. למשל, אם אני מוזמן לשיר באירוע בוטיק, לפני עשרה גבירים, במקום לא שגרתי בירושלים. כשאני מגיע למקום אני רואה שעומד שם שף פרטי, שמכין עשר מנות, כשכל מנה כזו עולה לפחות אלפיים שקלים. ואני צריך לעמוד מולם, להתעלם מהמציאות החומרנית שמסביבי ולחשוב על המילים של 'כאייל תערוג על אפיקי מים', ובאמת להרגיש שהשאיפה שלנו היא לעמוד מול ריבונו של עולם ולערוג אליו באופן המקסימאלי. זה קל? ודאי שלא. אבל זו המשימה שלי. כי אם אני לא ארגיש את זה במקסימום, גם היושבים מולי לא ירגישו את זה במקסימום."

בחג הסוכות האחרון התוודענו בעצמנו לאירוע כזה. שטיינמן הוזמן לסוכה של כמה נגידים, סוכה שנבנתה על גג בית 'יד שרה' בירושלים. האירוע אמור היה להתחיל בשעות הערב המאוחרות, וכשהגענו למקום, שטיינמן היה נראה מותש לחלוטין. "הבוקר הייתי באירוע מיוחד בבני ברק,

על התופעה העונה לשם ר' מוטי שטיינמן. מעבר ליכולות הווקאליות, לרגש שפורץ החוצה בכל פעם שהוא פותח את הפה ומעבר לעובדה שמדובר באחד משלנו – באמת משלנו – עם הכובע והחליפה, הציצית והפייע'ס הארוכים – הדובדבן שבקצפת במכלול של הצעיר הזה הוא ללא ספק היכולת הפנומנאלית שלו לפתוח את נקבוביות הלב של כל אחד ואחד משומעיו. לפני חודשים ספורים, קצת אחרי חג השבועות, עלה שטיינמן על במת הענק שהוכנה לכבודה של תורה, בדינר של ישיבת 'מיר' בווינה, אוסטריה. הוא שר שם מול מאות אנשים, נגידים ותלמידי חכמים שישבו זה לצד זה ונתנו כבוד לתורה. וכששטיינמן ירד מבמת הכבוד, בדרכו אל הרכב, המתנו לו שם. הוא היה נסער, החוויה שלטה בו. הוא נע בתזזיתיות, חיך לרגע, וברגע אחר כבש את חיוכו. כל עצמותיו סיפרו על האנרגיות הפנימיות שהשקיע באירוע הזה.

ובעודו מתאושש, ניגש לעברו אחד מראשי הישיבות המוכרים ביותר בארץ ישראל. 'רציתי להודות לך', אמר לשטיינמן הנרגש, 'היה נפלא. אני חייב לומר לך שמי שלא מצליח להתרגש כשאתה שר, חסר לו משהו בלב. אם הוא יהודי באמת ובתמים, הלב שלו חייב לבכות כשאתה שר'.

"העובדה שאני חווה כל דבר באופן טוטאלי, מעצימה גם את הרגש", אומר שטיינמן. "כשאני שר, אני מוכרח להיות בתוך השיר במאת האחוזים. לוקח לי זמן להתחבר, ובדרך כלל אני עושה את

הערב. שרתי, ואני מאמין שריגשתי, אבל יצאתי בתחושה לא טובה. אולי זייפתי קצת. אבל הרגש האמיתי שלי מספר לי, שלא הייתי בתוך השיר במאה אחוז.

"ובגלל החוויות המוגזמות האלו, אני דורש מעצמי המון. יש כאלה שקוראים לזה פרפק' ציוניזם. השאיפה לשלמות. אני לא אוכל להיות מושלם, כי אין אדם מושלם. גם האמנים הגדולים ביותר לא מושלמים. אבל אני מלא בשאיפה. יש לזה יתרונות, וגם חסרונות. היתרונות טמונים בעובדה שאחרי כל אירוע אני אבחן את עצמי שוב ושוב. זה מוליד איכות גבוהה יותר בפעם הבאה. מנגד, זה גורם לי לחוות תחושת אכזבה מוגזמת מאוד. והחוויות האלו, ברמה המקצועית, לא פשוטות.

"והן משליכות כמובן על החיים האישיים שלי. אפילו כשאני עושה משהו פשוט יחסית, אני חווה את זה באופן מאוד אקסטרמי. וכשאני מנהל את החיים שלי, כמו כל אדם שמנהל את החיים שלו, אני חש את החוויה שבלחיות', יותר מרבים. אותי לימדו, שיהודי מודה על הרעה כשם שהוא מודה על הטובה. אז ריבונו-של-עולם הביא אותי לעולם הזה ונתן בידיים שלי מפתחות שמסוגלים לפתוח שערים מסוימים, כך שגם אם יש מחירים רבים – והחסרונות שבעולם החוויות המוגזמות הם בהחלט מחיר – אני עדיין מודה לו על כך בכל יום, בכל שעה, בכל דגע..."

קשה שלא להיגרר לתיאורים מוגזמים כשכותבים

בעולמו הזוהר לכאורה של אמן, יוצר, בעל מנגן חסידי, שטרם הגיע למחצית יובל שנות חייו. עולם הזוהר הזה, נוצץ ויוקרתי. הוא מלא בעוצמה, בכוח, בכסף ובמה לא. נער ויז'ניצאי רגיל לא יכול בדרך כלל לחלום אפילו להגיע למחוזות שאליהם הפליג שטיינמן, בטח בגילו הצעיר. ואנחנו ניסינו לבחון יחד איתו את ההשפעות של עולם הזוהר הזה על נפשו התמימה של האיש שכולם מכירים את דמותו, אבל אף אחד לא מכיר באמת את נשמתו.

**"הפחד הקיצוני לאי הא
להציג את יצירותי"**

עולם החוויות המוגזמות

"החוויות שלי הן אחרות לגמרי מחוויות של בני גילי. אני חווה כל דבר בצורה מוגברת. זה משפיע על כל דבר בחיים שלי. אם אני שמח, אני שמח במקסימום. וכשאני עצוב, זה מגיע גם כן במקסימום. זה משפיע לי על החיים האישיים, על חיי החברה, על חיי הקהילה, ובוודאי על חיי המקצוע שלי. הנה, בעודי כותב את השורות האלו, אני חווה חוויה שרחוקה מלהיות טובה. חזרנו עכשיו, רובי (רובי בנט, האמרגן האישי של שטיינמן. ש"ג) ואני מחתונה גדולה שהתקיימה בירושלים. לא הרגשתי מספיק טוב עם השירה שלי

פני שנתיים בדיוק, במגזין החג של עיתון 'משפחה', פתח אמן הרגש ר' מוטי שטיינמן בפעם הראשונה את ביתו וחיייו בפני הציבור. בראיון בכורה ראשון בחייו, הוא אפשר הצצה לעולמו המורכב של ילד ויז'ניצאי ביישן שהגיע בבת אחת לצמרת ההצלחה והתהילה. הוא היה אז בן עשרים ושלוש. עלם צעיר שבא שבועות ספורים קודם לכן בברית האירוסין ואנחנו ביקשנו להציץ אל עולמו של הנער שכבש את היכלי הישיבות ואת בתי הגבירים, את החופות הכי יוקרתיות שיש ובעיקר את לבבות ההמונים שנחשפים להיכל היצירה שלו.

שנתיים חלפו מאז. בשנתיים האלו הפך שטיינמן למטאור גדול יותר מכפי שמישהו יכול היה לנבא. קולו המשיך להרעיד עולמות, לגעת בעוד ועוד נשמות ולגרום ללבבות לפרפר תחת עומס הרגש שמייצרת השירה שלו. בשנתיים האלו ביסס שטיינמן את מקומו בצמרת הרשימה המאוד מצומצמת של אמנים ובעלי מנגנים ששולטים בעולם המוזיקה החסידית. הוא הפך למלך הזיצים החסידיים, אמן החופות והאיש שכל אירוע יוקרתי מתהדר בשירת הנשמה העמוקה שלו.

המשימה לא הייתה קלה. שטיינמן עצמו העלם הצעיר הזה עדיין ממשיך לסקרן רבים. קשה להסתובב איתו ברחוב, בטח לא באירועים הומי אדם. פרסומו הולך לפניו והוא עדיין מצוייד בפני נעה אבל אם לא ברחוב, אז בבית פנימה. בשנתיים האלו חווה ר' מוטי כמה שינויים

השיחה של כולם. שטיינמץ ובני ישיבה

”מהיום הראשון שלי בעולם המוזיקה החסידיית, החיים הפרטיים שלי הם פתאום כבר לא רק שלי. פתאום הרבה אנשים חושבים שיש להם זכות עלי. החיים שלי הפכו לשיחה של כולם. כשיצאתי לפגישות השידוכין עם רעייתי שתחי, הייתי מוכרח להתחבא כדי שאף אחד לא יראה, יצלם וידאג להפיץ. וכך הלאה, בכל תחום בחיים שלי”

”איפה הייתם עד היום?” עם מון רה”י הגראי”ל שטיינמן

סיפר לנו, ”הגעתי עיף, אחרי שגם אתמול עבדתי עד שעה מאוחרת. אבל אני כמובן חייב לשמח ולרגש, וכשארבעת אלפים איש מולי, שרתי בכל כוחי ועשיתי את המיטב מבחינתי.

”לאחר מכן הופעתי בהתנדבות באירוע שהיה באוהל קדושים בפוניבז'. גם שם לא היה קל. ועכשיו אני כאן, מבלי שהספקתי לתפוס דקה של מנוחה. אז קשה? כן, אבל נשתדל לעשות את המיטב”.

כשנכנסנו לסוכה, ישבו בה לא יותר מעשרים איש. האיש שהזמין את שטיינמץ, ושילם מכיסו סכום מכובד מאוד כדי שאמן הרגש הצעיר יבוא לרגש את חבריו, קיבל אותו בחיבוק חם. 'חיכינו לך', אמר לשטיינמץ שהתקשה לעמוד על הרגליים. ואז קרה משהו, שמעיד אולי יותר מכל על עולם המורכבויות הפנימיות של שטיינמץ. הוא החל לשיר את להיטי האחרון של ר' מרדכי בן דוד שמבוצע יחד איתו, 'פתח לנו שער'. כשסיים, המשיך ל'עץ חיים היא', ואז עצר. הוא ביקש להפסיק לרגע. ”אני לא יכול, ממש לא יכול”, אמר לנו, בעודנו ניצבים מאחורי ערכת הסאונד, ”אני מרגיש שאני לא במקום, לא מסוגל לשיר. אבל אני לא יכול להפסיק. זה לא מתאים. מטבע הדברים המחיר שלי לאירוע, בטח בחג, הוא יקר מאוד. אנשים שמו כאן המון כסף. איך אני יכול לתת להם שירה חלשה כזו?”

וכשחשבנו לעצמנו שהנה זה יחלוף מיד, שטיינמץ ישתה כוס מים וישוב אל הזירה הטבעית שלו, קרה משהו לא טבעי בעליל. 'אני מצטער, רבותי', אמר בקול חלש למיקרופון שבידו, 'אני מרגיש שאני לא יכול לתת לכם את מה שאתם רוצים. אני לא מרגיש שלם עם עצמי. אני מרגיש את הצרידות משתלטת עלי. אני יכול לשבת וליהנות אתכם, אבל אני לא אוכל לשיר’.

הקהל המצומצם, ואנחנו בתוכו, התקשינו להבין על מה ולמה החליט הזמיר להפסיק לשיר. גם אם הוא לא היה בשיאו, שטיינמץ עדיין הצליח לרגש כל אחד ואחד מהיושבים מולו. אבל הוא היה בשל. הוא ניגש לאיש שהזמין אותו, התנצל מעומק לב והבהיר שהוא כמובן פטור מלשלם לו על הערב. 'אני אשאר קצת, בשביל האווירה', אמר לנו, וכך עשה.

וכשיצאנו, צבטנו את עצמנו לרגע. לא היינו בטוחים שראינו את מה שראינו. "הפרפקציוניזם הוא לטוב ולמוטב", אמר לנו שטיינמץ בדרכו לביתו, כשהוא שבור למדי. "אני יודע שאני אבכה על זה הלילה. יהודים הגיעו לשמוע אותי, ולא יכולתי לתת להם את הלב שלי. אבל אני לא יכול לשקר לעצמי. אם אני לא אעמוד בסטנדרטים שאני מציב לעצמי, זה יהיה לא אמיתי. ואם זה לא אמיתי, אני לעולם לא אצליח לגעת בלבבות של האנשים”.

”ציליבה חלבו ליני פנין חללים. זאלי בלא להלידת שלם. יתק קא אי אהתעודד הייל”

חיים נורמליים בעולם מטורף

”אם יש משהו שאני מתגעגע אליו זו הפרטיות. החיים שלי, של אברך חסידי משיכון ויז'ניץ בבני ברק, שלא חשופים לעיני כל. ללכת סתם ככה למנחה או לסופר-מרקט, לטייל עם המשפחה

בערב בפארק או לשבת עם חברים לצ'ולנט בליל שישי. אבל זה מזמן כבר לא נמצא בארסנל השאיפות שלי. אני מתחבט אם מותר לי להתלונן על זה או לא, כי הבחירה בחיים האלה, בסופו של דבר, היא שלי. אבל אם בחרתי כך, אני אושה לעצמי לפרוק בין השורות האלו את הקושי הזה. ”כמעט מיום ששרתי לראשונה את ’ויהיו רחמיך’, השיר המרומם שאחריו כולם הכירו אותי, החיים שלי נהפכו לציבוריים. הייתי אז בן עשרים ואחת. מאוד צעיר, ובטח שלא יכולתי לדעת את מחיר החשיפה. אבל מהר מאוד התחלתי להפנים שיש מחיר, והוא לא זול בכלל. היו ימים שהעדפתי כמעט שלא לצאת מהבית, למעט לתפילות בבית הכנסת, כי לא היה לי קל להתמודד. הליכה ברחובות בני ברק, עיר מולדתי, הפכה לבלתי נסבלת. בכל רגע נתון עצר אותי מישוה. לפעמים להגיד מילה טובה, ולפעמים לבקש משהו. אם זה לשייר בטלפון לחבר שלו שנמצא מעבר לים, או לתפוס תמונה. לפעמים גם ביקשו סתם ככה שאשיר קטע מ'כאייל תערוג', באמצע הרחוב, לשמח אותם.

”ואני, טיפוס ביישן, שמעולם לא היה אחד מהחבר'ה, נאלמתי דום. אז העדפתי שלא לצאת. אני מתקשה להבין למה, אבל מהיום הראשון שלי בעולם המוזיקה החסידיית, החיים הפרטיים שלי הם פתאום כבר לא רק שלי. פתאום הרבה אנשים חושבים שיש להם זכות עלי. החיים שלי הפכו לשיחה של כולם. כשהציעו לי את השידוך עם רעייתי שתחי, הייתי מוכרח להתחבא כדי שאף אחד לא יראה, יצלם וידאג להפיץ. וכך הלאה, בכל תחום בחיים שלי.

”אנשים ידעו להפיץ שמועות, לעסוק בכמה אני מרוויח, באיך אני חי, באיך אני נראה, מה אני עושה ומה אני לא עושה, בלי שום חשש. לא נראה לי שמישהו מהם חשב אי פעם שמאחורי הדמות הזו, המותג הזה, עומד בחור בן עשרים וכמה, ילד טוב משיכון ויז'ניץ בבני ברק. אז אני נוהג לומר שהתרגלתי לזה. התרגלתי שמסתכלים עלי בכל פינה, שהחיים שלי בעצם חשופים לכאורה לכולם. אבל האמת היא, שאי אפשר להתרגל לזה. אולי במחוזות מרוחקים מאידישקייט מסוגלים אנשים מפורסמים להתרגל לאורח חיים כזה, אבל אני לא אצליח ככל הנראה לעולם להתרגל לזה באמת”...

שמועות ורכילות, כך נדמה, באו לעולם כמעט עם בריאתו. בחודשים שהתלוויו אליו אחת לכמה שבועות או ימים, הצלחנו לחוות בעצמנו לא מעט רגעים שהיו מותירים חותם בנפשו של כל איש צעיר. השמועות האלו, יחד עם החיבוק המוגזם שקיבל שטיינמץ כמעט מכל עובר אורח ברחוב, גרמו לנו לשאול לא פעם את השאלה, איך ניתן לנהל חיים נורמליים בעולם מטורף שכזה?

לאמן שכמעט מדי ערב ניצב מול קהל, היציאה והכניסה אל האולמות הפכה לבלתי הגיונית. 'תגיך, אתה שומר הראש שלו?' שאלו אותי לא פעם. 'זה נכון שהוא מסתובב עם נהגים?' נשאלנו בפעם אחרת. וכך הלאה, כמעט בכל אתר ואתר אליו הגענו התוודענו למציאות שמסביב לצעיר המוכשר הזה, ש"חטאו" היחיד הוא הכישרון שניתן לו מבורא עולם לרגש ולחלחל פנימה אל הלבבות.

■ איך אפשר לנהל חיים נורמליים, חיים של זוג צעיר, בעולם בו אתה חי? שאלנו את שטיינמץ.

”אי אפשר. חד משמעית. לא רק בגלל הציבור הרחב, אלא גם בגלל אופי העבודה שלי. אני נמצא עשרות פעמים בשנה בחו”ל, וזה קשה, לי וכמובן לרעייתי. אני יכול לחזור הביתה בשעות לא שעות, ובכלל, אורח החיים הזה מאוד מורכב. החגים למשל, הם תקופה קשה מאוד בבית שלי. כל יהודי שמח בחג, אבל אני, שעובד כדי לשמח, לא יכול לנשום לרגע. אבל אני חושב שאני לא במקום של להתלונן על מציאות החיים שלי, כי אני זה שבחרתי אותה”.

■ **המציאות שבה אתה חי בשנים האחרונות שינתה משהו בך?**

”כנראה שכן. לא להכלל אני מודע. אבל אני נמצא במקום שהקב”ה ייעד לי. הוא קבע את המסלול המסוים הזה, ורק הוא מבין מדוע ולמה. לפעמים אני גם זוכה להבין, וזה נדיר מאוד שאדם מבין בעצמו למה הקב”ה בחר לו מסלול מסוים. אני מאמין שהקב”ה הכין אותי כבר בילדותי למקום שבו אני נמצא כיום”.

■ **תסביר.**

”כשהייתי בן ארבע-עשרה, הכרתי יהודי שעלה באותה השנה לארץ. הוא היה יהודי שעבר חיים לא קלים. ניצול אושוויץ, ששרד את השואה. כנראה שמאורעות השואה והמשברים שעבר בחיים השפיעו עליו, והוא היה איש שכאשר משהו הציק לו, הוא היה מוציא את זה החוצה. הוא יכול היה לצעוק על בחורים צעירים ברחוב ודברים דומים. ”כשהוא הגיע לארץ, התבקשתי על ידי ההורים שלי לעזור לו. הייתי הולך איתו לתפילות, לבית מדרש, כמעט לכל מקום. שימשתי כגבאי שלו. כל הסביבה הכירה את האיש הזקן שמסוגל לצעוק, לכעוס, להתעצבן, ובמובנים מסוימים הוא הפך לאטרקציה. בחורים צעירים, בני גילי, היו מגיעים לעשות שטויות מולו, כדי לגרום לו לצעוק, ואז כולם היו צוחקים מסביב.

”החוויית האלו פצעו אותי מבפנים. כאב לי לראות את האיש הזה, שהכרתי בצורה מסוימת, ופתאום הוא נהפך לבדיחה של השכונה. בהלך ארוך חסמתי את עצמי רגשית. הפסקתי להתייחס לצחוקים, לדיבורים, לריכולים, והתעסקתי במה שאני הייתי צריך לעשות. הקב”ה נתן לי אז את החיסונים, שבעתיד – מאוד יתרמו לי. היום אני מבין כמה ההתמודדות אז הועילה לי בחיים.

”אותו יהודי נפטר אחרי שנתיים. אני חושב ששברון הלב קיצר מאוד את החיים שלו. ובשנים האחרונות אני עושה הכל כדי לשמח את הסבא שלי. הבנתי שאם המנוח היה מקבל יותר אהבה, אולי הוא היה ממשיך לחיות עוד כמה שנים ואני מנסה לעשות היום את תשובת המשקל בסבא שלי. לפחות הוא יכול היום להיות גאה בנכד שלו – וגם זה משהו שלא מובן מאליו מבחינתי”.

■

הפתיחות הזו, נדירה. שטיינמץ, יעידו כל מכריו, הוא איש מסוגר למדי. הוא לא ממחר לדבר, בטח לא לחשוף פרקים עלומים בביוגרפיה שלו. אבל אחרי ימים ארוכים שבהם היינו לצידו, משהו פה נפתח והשמה שלו, שמלאה ברגש, צפה ועלתה על פני המים. ”אני לא באתי מהמקום הבורגני, האליטיסטי”, ממשיך שטיינמץ, ”אני בטוח שהקב”ה עשה איתי חסד שהתווה את מסלול

החיים שלי באופן כזה. בישיבה הייתי שייך לשכבות היותר חלשות של הבחורים. אף פעם לא שייכו אותי לצמרת הגבוהה. חשבו עלי כעל מי ששייך למקומות הנמוכים, המוחלשים. ואולי בגלל שהגעתי משם, יותר קל לי להתמודד כיום”.

■ **יש בך פחד שכל זה ייגמר?**

”אני מאמין שכל מה שיש לי בחיים זה מכוח עליון. אז פחד כזה אין לי. אם הקב”ה ייעד אותי למקום מסוים, אין לי ממי לפחד או ממה לפחד. ודאי שטבע האדם הוא לחשוש מפני העתיד. אבל אם אתה מרגיש שאתה כלי ביד היוצר, אז ממה יש לי לדאוג? אם היוצר יחליט שאני לא הכלי המתאים במגרש המתאים, הוא יציב אותי במגרש אחר. ומי אני שאחליט איזה מגרש טוב יותר? ”יש קשיים, וכפי שאמרת, זה בעיקר בגלל השאיפה לפרפקציוניזם. בחלק הציבורי שלי יש

לעשות נחת לרבי. מון האדמו"ר מויז'ניץ

לא מעט חזיתות שאני צריך להתמודד בהן. למשל, אנשים בתעשייה של המוזיקה שלא מפרגנים ומתקשים לראות צמיחה של ילד כמוני למקומות שאליהם אני מגיע. אבל לאמונה יש כוח ליצור סביבך חומה בצורה ולדעת שאין אף אחד שיש בכוחו להזיק לי. אף אחד”.

”אין מוטגן בן דלריק וחה עליבן ויז'ניץ. אי רבתי גדולא הכנס האורה, אין לי שוין אלם ולם לא יאליה”

לשיר מול הרבי

”הימים הנוראים תמיד ריגשו אותי. הכניסו בי טעם מיוחד. התפילות בבית המדרש של הרבי, תעצומות הנפש ששואבים משם לכל השנה, הפכו את הימים הנוראים לימים מיוחדים. מאז שאני זוכר את עצמי חיכיתי לימים האלו, לראש השנה ויום הכיפורים, כדי שאוכל לשיר את הניגונים,

בשקט, בלי שאף אחד ישמע, כשהמחזור מכסה את פני.

“עוד לפני שכולם ידעו מי אני, דאגתי תמיד לעמוד במקום טוב בבית המדרש, בימים הנוראים. לראות את הרבי, לחוות לידו את החוויה המרוממת, הכל-כך לא פשוטה הזו. אז התנדבתי להיות מהמארגנים של ניהול מקומות הישיבה בוויז'ניץ, כדי שאוכל לתפוס מקום טוב, ממש באמצע. אבל השנה, כשבאתי לבית המדרש, גיליתי שנשמר לי מקום של כבוד. וזה היה מביך מאוד. הושיבו אותי בחלקת הרבנים של החסידות. לצדי ישבו חשובי החצר, תלמידי חכמים וצדיקים, שהתפילה שלהם בוודאי פותחת את השערים הכי נעולים שיש. והחוויה הזו הייתה חזקה כל-כך. עוצמתית. וכשביום כיפור בכה כל הקהל להתפלל עם העבריינים, אני ביקשתי להודות לריבונו של עולם על הזכות שיש לי להתפלל עם הצדיקים...”

מסלול ההצלחה של שטיינמן נסק במהירות. הקול המלטף והרגש הבלתי פוסק כבשו את העולם היהודי כולו. שטיינמן נחשב לבעל המנגן המועדף על גדולי ישראל, וגם על לא מעט נגידים ועשירי עולם, שמבקשים לזכות לרגעי החסד שבהם הוא מותח את מיתרי קולו ופותח להם את הלב. “אני באופן אישי לא עסוק בעולם הזה של הגבירים והנגידים. כשאני מתבקש, אני בא לשיר בפניהם”, הוא אומר. “אבל מעולם לא דיברתי עם גביר, גדול ועשיר ככל שיהיה, באופן אחר מזה שאני מדבר עם כל אדם. יש ראשי ישיבות גדולים שמבקשים שאבוא כדי לשמח גביר גדול שמחזיק את הישיבה, ומקרים דומים, ואני עושה זאת בשמחה, אבל אני לא חושב שאני חלק מהעולם הזה – לא של אסיפת הכספים להחזקת עולם התורה ובטח שלא לעולם הנגידים ובעלי ההון.”

■ המפגש שלך עם העולם הזה, הוא כמעט על בסיס יומיומי...

“נכון, אבל אני מוטי, בן עשרים וחמש משיכון ויז'ניץ. לא גדלתי בעולם הכסף הזה, לא חייתי כך, אני לא שם, אני לא שייך לשם ואני אגדל בעזרת השם את הילדים שלי בלי שייכות לשם”.

גם אם שטיינמן מבקש להישאר מחוץ לעולם המלא והגדוש הזה, העולם הזה סוחב אותו פנימה, כמו במקרה אחד שלו היינו עדים לפני שנתיים. שטיינמן הוזמן לחתונה של הנגיד הגדול ר' שלמה יהודה רכניץ, שהתקיימה בארה"ב. כשעלה למטוס, גילה שהכרטיס שהוזמן עבורו היה למחלקה הראשונה, פירסט-קלאס. בעודו צועד עם המזוודה הקטנה שלו דרך הביזנס קלאס למחלקה המפוארת ביותר במטוס, גילה שטיינמן קבוצה נבחרת של אצולת עולם התורה מארץ ישראל שהוזמנו גם הם לחתונה היוקרתית, וישבו בביזנס, בעוד הוא עשה את דרכו למחלקה היוקרתית יותר.

“אני משתדל לקחת את המציאות מסביבי וליזכור מי אני”, הוא אומר. “כשירדתי מהמטוס ניגש אלי עסקן מאוד מוכר שישב בביזנס, ובהומור אמר לי: ‘אני יכול להיות נהג שלך? אולי גם אני אקבל פירסט-קלאס?’ אבל ברצינות, אני מתעקש לקחת דברים בפרופורציות”.

■ מה מצליח לרגש אותך?

“המון דברים. המון. כמעט כל שיר שאני שר. אבל בוודאי שיש אירועים שאני לא מצליח לשכות. למשל, שרתי באירוע שעשתה ‘דגל ירושלים’

בסיומה של שנת השמיטה. שנים-עשר אלף ילדים היו באירוע הזה ואני עמדתי מולם ושרתי. שירת הילדים ביחד גרמה לי לבכות, פיזית. ירדו לי דמעות. אבל היה משהו באירוע הזה שריגש אותי עוד יותר. מולי ישב הרבי שלי, האדמו"ר מוויז'ניץ שליט"א, והביט בי כששרתי. אני חושב שאין רגע גדול יותר מהרגע בו הצלחתי לגרום לנחת רוח לרבי שלי”.

ביומן שלו מספר ר' מוטי על החוויות הנעלות בבית המדרש של חסידות ויז'ניץ בימים הנוראים – ימי ראש השנה ויום הכיפורים. אבל חוויה אחת, עילאית במיוחד, נרשמה בערב ראש השנה תשע"ז, אז גילה בתיבת הדואר שלו מכתב שנשלח עבורו מיהודי, תושב אחד הערים החרדיות בארץ, שביקש להודות לו במילים חמות על מה שעשה עבורו.

“זה סיפור מאוד מיוחד ומרגש”, סיפר לנו שטיינמן, כשפגשנו אותו ימים ספורים אחרי ראש השנה ההוא. “בעל המכתב פגש אותי באירוע לפני שנתיים. שרתי בחתונה באולם קטן באחת הערים בארץ, וכשיצאתי, הוא ניגש אלי. הוא סיפר לי שאשתו חולה במחלה, והיא במצב לא פשוט. הוא המשיך וסיפר, שאף אחד מהחברים שלו לא יודע על המחלה שלה, מלבד הרב'ה שלו ומרן הגר"ח קנייבסקי. ‘אני מרגיש שאני יכול לשפוך אצלך את הלב שלי’, אמר לי. ניסיתי לחזק אותו, והוא אמר לי שהשירה שלי מאוד ריגשה אותו. כך נפרדנו. ‘חלפה כמעט שנה, ויום אחד רובי (בנט. ש"ג) אומר לי, שהיום אנחנו נוסעים לבית החולים ‘הדסה’ לשמח אישה חולה. הגעתי לשם, ואני רואה את היהודי הזה שעומד ליד מיטת רעייתו החולה. היא נטתה למות וכל הילדים היו מסביבה. שרתי להם במשך דקות ארוכות, והיא התרגשה ובכתה מאוד מהשירה שלי. הילדים שרו איתי, ואלו היו רגעים מאוד מיוחדים ומרגשים”.

“האישה הזו נפטרה אחרי שבועיים. הרגשתי שאני חייב ללכת לשבעה. וכשהגעתי, היהודי האבל אמר לי: ‘אני חייב לך את החיים שלי’. לא הבנתי מדוע, ואז הוא אמר: ‘זכותך, אשתי יצאה מהעולם הזה עם חיוך’. והוא סיפר שבשבועיים שחלפו מאז ששרתי בבית החולים ועד לפטירתה, היא שמעה שוב ושוב את קלטת השירה שלי עם הילדים שלה, ולא הפסיקה לבכות מהתרגשות ומאוושה. מאז אנחנו בקשר טוב, והמכתב הזה, שהגיע בערב ראש השנה, שווה בעיניי יותר מכל אירוע יוקרתי ונוצץ, או מכל מחמאה שאקבל מנגיד מפורסם”.

“יומיומי לא באסה, יומיומי לא הבלתי סבבלי דתך. למען ארצנו דברנו לא נא לא לא אהב ארצנו”

סממן של קודש בתעשייה של חול

“כשהנפש שלי צועקת לפעמים, אני ממהר להרגיע אותה. הרי אני בחרתי את החיים האלו. אולי לא הייתי מודע במאה אחוז לכל ההשלכות, אבל לכל יהודי יש בחירה ובוודאי שאני בחרתי את זה. אבל אז הנפש שלי מזכירה לי, שלא אני זה שבחרתי, אלא הנשמה שלי היא זו שביצעה את הבחירה הזו בשבילי. הרי הנשמה הזו הייתה מחוברת מאז ומעולם למוזיקה. היא המתונה להוציא את שבתוכה, החוצה”.

“מאז שאני זוכר את עצמי, כל-כך רציתי את זה. חייתי ונשמתי את המוזיקה והתשווקה שלי אליה הייתה בלתי נשלטת. היא פרצה מהלב שלי, בלי שיכלתי להתמודד איתה. אני מאמין שאנשים מרגישים את האמת הזו שנובעת מהלב שלי. ‘ולכן, כשמציבים אותי לעתים בפני התמודדויות שאיתן אני לא אמור להתמודד, זה קשה לי. כמו מה שאירע לפני שעות ספורות, כאשר הודיעו לי על ביטול הזיץ שעתיד היה להתקיים בביתר-עילית. לא מדובר על הפרנסה שלי, גם לא על הכבוד שלי. אבל ציבור כל-כך גדול רצה לבוא ולהתרגש יחד, להתעלות יחד, לבקוע שערי שמים”.

“ואני, שמיים שעליתי בפעם הראשונה על במה, סירבתי להצעות מפתות מאוד ולא הסכמתי לוותר על עקרונות, אני שרואה בעצמי כסממן של קודש בעולם המוזיקה החסידי, אני שלחמתי ועדיין לוחם נגד מופעים מעורבים. אני? אני זה שנגדו קידשו מלחמה? וכי למה?...”

“ואז אני ממהר להזכיר לנפש שלי, שהרי אני בחרתי את החיים האלה. אבל היא ממשיכה ומקשה. הלא בחרת לרגש אנשים באמצעות המוזיקה ולא בחרת להתגונן בפני תופעות של צרות עין, של קנאות מדומה. ושוב עולות התהיות, עולות השאלות”.

“והתשובות? הן כנראה יינתנו בבוא היום, כשריבונו-של-עולם יבחר את המועד הראוי ביותר להן...”

בעיצומם של ימי ‘בין-הזמנים’ בשנה החולפת, ניצב שטיינמן בלב סערה שעוררה הדים רבים בציבור החרדי. זיץ חסידי שתוכנן להתקיים בעיר ביתר עילית בוטל, לאחר פעילות אינטנסיבית של עסקנים, שטענו כי האירוע אינו הולם את

“כשהנפש שלי צועקת לפעמים, אני ממהר להרגיע אותה. הרי אני בחרתי את החיים האלו”. שטיינמן בביתו

“הציבור שבא לזיצים מקבל חוויה רוחנית. וזה ציבור מגוון, של צעירים ומבוגרים, ואני שואף שכל אחד יצא משם עם התעוררות בלב שלו. אז אם יש ציבור שמפריעה לו חזות מסוימת, אנחנו נדאג שזו לא תהיה כדי שהחוויה שלו תהיה הכי רוחנית שיש. ואנחנו רואים ראשי ישיבות, משגיחים ור”מים, שמגיעים לזיצים, ומתרגשים ובוכים”

"אם כך, מדוע נגד אף אירוע אחר, באותם האולמות, עם אותו הציבור, עם אותו האופי – מדוע שם לא נשמע קולם? כשהשם שלי עולה,

"היום סיימתי להקליט את השיר שינוש אותי יותר מכל שיר אחר בעבר. 'בריוועלע' (מכתב קטן) הוא נקרא, על שם הסיפור שמוספר בו. והסיפור מרחיק לעולמו של מלך ותיק, מלך אדיר, שהחזיק בחצרו סופר כישרוני במיוחד. הסופר היה כותב והמלך התענג בכל יום יום על כתביו המיוחדים.

”אני לא עסוק בעולם הזה של הגבירים והנגידים. כשאני מתבקש, אני בא לשיר בפניהם אבל מעולם לא דיברתי עם גביר גדול ועשיר ככל שיהיה, באופן אחר מזה שאני מדבר עם כל אדם. יש ראשי ישיבות גדולים שמבקשים שאבוא כדי לשמח גביר גדול שמחזיק את הישיבה ואני עושה זאת בשמחה”

“הבאנו לעולם יצירה חדשה, טהורה”. רובי בנט עם שטיינמץ על הבמה

”כשהנפש שלי צועקת לפעמים, אני ממחר להרגיע אותה. הרי אני בחרתי את החיים האלו. אולי לא הייתי מודע במאה אחוז לכל ההשלכות. אבל לכל יהודי יש בחירה ובוודאי שאני בחרתי את זה. אבל אז הנפש שלי מזכירה לי שלא אני זה שבחרתי, אלא הנשמה שלי היא זו שביצעה את הבחירה הזו בשבילי”

מביא את הערליכקייט. עם הרב"צ אלימלך בידמן

הסופר כתב על הקשיים שלו ועל רגעי האושר שלו, על השמחות ועל העצב, על כל שחווה, בכתיבה כל-כך מיוחדת ועילאית. והמלך, שכל שחפץ היה מונח לפתחו, ביקש את המכתבים האלו יותר מכל. “ויום אחד נפטרה הסופר המחונן. והמלך היה שרוי בעצבות אין-סופית. הוא כאב את האובדן, והתגעגע בכל נימי נפשו למכתבים המיוחדים והמרגשים של הסופר שלו. והוא לא יכול היה להתנחם. כל המנועמים שהוגשו לפניו לא יכלו להוות תחליף למכתבים המתוקים האלו. והיה המלך יושב ומבכה על האובדן, במשך ימים ארוכים.

“ויום אחד, מצא אחד ממשרתי המלך אסופה של כתבים, שאותם כתב הסופר המנוח. הוא נעמד מול המלך והחל קורא לו אותם. והזיכרונות נאספו והמלך החל בוכה ומתרגש והתמלא ברחמים עד אין-סוף, כששמע שוב את המכתבים הקטנים שאליהם כל-כך התגעגע. והיה מבקש מהמשרת שלו להקריא לו שוב ושוב את המכתבים הקטנים, כי כל שורה, כל אות, כל תו, עטפו אותו ומילאו אותו ברחמים עד אין-קץ.

“והנמשל הוא כמובן שירתו של נעים זמירות ישראל, דוד בן ישי. איך שהוא כתב, אף אחד לא יכול היה לכתוב. ובמצבים הכי קשים והכי משמחים שלו, הוא כתב ושר למלך מלכי המלכים. ד' מה רבו צרי, רבים קמים עלי, מחד, ומנגד – מה אשיב לד', כל תגמלוהי עלי. דוד המלך כבר לא כאן איתנו, אבל המלך כל-כך נהנה שאנחנו מזכירים לו את המכתבים האלו, הפרטיים כל-כך, שמעוררים את מידת הרחמים אצל בורא כל העולמים.

“כששרתי את השיר הזה, הרגשתי את השליחות שניתנה לי – להעביר את המכתבון הזה מעם ישראל אל הקב"ה. היש אושר גדול מזה?...”

ואי אפשר לסכם מסע כזה בלי גולת הכותרת שלו – האלבום הראשון של שטיינמץ שעומד לצאת השבוע לעולם. הרבה מאוד יהודים המתינו לו בציפייה ובמהלך השנתיים האחרונות לא עבר יום בו לא נשאל שטיינמץ על האלבום שעתיד לצאת. מי שהפיק את האלבום העונה לשם 'הנשמה בקרב' הוא יוסי רובין, מפיק מוזיקאלי מוכשר במיוחד. המנוע מאחורי האלבום, לדברי שטיינמץ, הוא אברומי ברקוביץ', מוזיקאי מלונדון, שדרבן שוב ושוב את שטיינמץ להוציא את האלבום הזה לאוויר העולם.

“אלבום זו תעודת זהות של אמן”, אמר לנו שטיינמץ השבוע. “אתה חייב לספק את החומר הזה לקהל שלך. אני צמחתי בלי דיסק, ולא ידעתי איזו עבודה קשה יש בדרך להוצאת אלבום. התחלתי לעבוד עליו לפני כשנתיים, לאסוף שירים, להקליט ולדאוג לעיבודים, ועד שיכלנו לברך על המוגמה עברנו מסכתות שלמות של קשיים.

כל אחד מתריסר השירים שבאלבום שלו, טומן בחובו סיפור. “ בריוועלע” שכתב מוטי אילוביץ (בכל צער וצער). ש"ג) הוא מאוד מיוחד, וגם השיר 'אל תשליכני', שהוא השיר האחרון שהלחין ר' בני הרשקוביץ' ז"ל – אמן הלחנה שחתום על יצירות כמו 'אין ערוך לך' ועוד יצירות מופלאות. פגשתי אותו בלייקווד, באירוע של חנוכה הבית לת"ת המקומי. שרתי את 'ותערב' מול אלפי ילדים,

וכשיצאתי, ניגש אלי בני, שהיה כבר אז חולה, ואמר לי שהוא מאוד התרגש מהשיר והוא רוצה שאשיר שיר שלו.

“השיר הזה היה מיוחד מאוד, ובעיני זה היה פשוט 'פירוש המילעס' (פירוש המילות. ש"ג), דווקא בגלל המצב שבו הוא היה שרוי, שמתוכו הוא שר לרבש"ע, 'אל תשליכני מלפניך'.”

הפרפקציוניזם שוב עמד בעוכרו של שטיינמץ בדרכו להוצאת אלבום הבכורה שלו. “למעשה הקלטנו את האלבום כולו עד לחג השבועות האחרון”, הוא מספר, “אבל לא אהבתי במאה אחוז את התוצאה. הרגשתי שזה לא זה. צריך הרבה מאוד כוחות נפש בשביל להקליט את היצירות, וזה שאב ממני את כל שהיה לי. ובכל זאת, הרגשתי שמשוהו חסר.

“ר'בין הזמנים' האחרון ניצלתי כמה ימים פנויים ונסעתי לארה"ב. נכנסתי לאולפן של נפתלי משה שניצלער, והקלטתי מחדש שמונה שירים מתוך שנים עשר השירים שבאלבום. הסאונד שלו היה מדהים, וגם העיבודים, ואני חייב לו תודה גדולה על זה. שיצאתי משם עם האלבום ביד הרגשתי שהנה, סוף סוף זה מגיע.”

■ **היה לך לחץ יותר מכל אמן להוציא את האלבום הראשון שלך לאוויר העולם?** “אני חושב שכן. כי ממוטי שטיינמץ מצפים להמון. משום מה מחכים ממני להביא משהו שלא היה מאז בריאת העולם. זה לחץ אטומי, וזו התמודדות לא פשוטה בפני עצמה. רציתי מאוד להוציא אותו, אבל עד שלא הרגשתי שלם במאת האחוזים, לא הסכמתי שהוא יצא.”

■ **אתה יכול להצביע על להיט בדיסק החדש שעתיד לפרוץ יותר משאר השירים?** “קשה לי כמובן לבחור. אבל אני חושב שהשיר 'ויהי נועם', של יענקי דאסקל, ששרים אותו בוויז'ניץ בשלוש השנים האחרונות, יהפוך ללהיט ענק. אתה יכול לרשום שכנראה בעוד שנה לא יהיה ילד יהודי שלא יכיר את השיר הזה.”

“הדאסקל האמן זה הנפש שלו, הדלק של האמן זה הנפש שלו, והנפש מתולקת ממה שעובר עליו. נפש של אמן מיוסרת יותר בגלל שהיא חווה יותר. לטוב ולרע. ולפעמים אדם יכול להגיע למקומות כואבים מאוד, שחורים. אבל התפקיד של היהודי הוא לתדלק את הנפש שלו בחוויות טובות.

“ויש כאלו, לא מעט. כשילד חולה מצליח לקבל קצת כוח להתמודד, אז זו חוויה שהנפש שלי שמחה ממנה. וכשנער מתמודד שומע ניגון עתיק ולוקח על עצמו עוד מצווה, הנפש שוב שמחה. וכך הלאה, דרך כל הנתיבים שבהם אני צועד. “אבל בסופו של יום, אני חושב שהעבודה הכי מורכבת של האמן, בוודאי שלי, היא לזכור שהקב"ה הוא זה שמגביה שפלים. הוא זה שנותן לך את הכל, כדי שתקדש את שמו בריבים. אני מתעקש להרגיש שאני כלום, שום דבר. עושה את שמוטל עלי. מתחבר ללב שלי, לנשמה שלי. ואת העוצמות האלו שקיבלתי, לתעל למקומות הנעלים ביותר, מתוך חיבור למקום האמיתי והטהור ביותר של הנשמה שלי. כי בסוף אני מוטי, בן עשרים וחמש, משיכון ויז'ניץ בבני ברק...”

■ **שתי שאלות, אמרנו לשטיינמץ, אנחנו רוצים לשאול אותך לסיום. נתחיל בראשונה. כשאתה רוצה להתעורר, להתרגש, מי ה'מוטי שטיינמץ' שלך? איזו מוזיקה אתה שומע?**

“האמת היא שמאוד קשה לי לשמוע את עצמי. אני עסוק יותר מדי בחסרונות שאני מוצא בכל שיר, ואז אני מתקשה להתרגש וליהנות. דווקא את 'זכור ברית' – סינגל שיצא מתוך האלבום לפני כמה חודשים, אני נהנה לשמוע. מהכאבים של שמיעת השירים בעבר נולד שיר שהוא יותר טוב, יותר מושלם.

“אבל בבית שלי אני בסופו של יום חוזר למקורות שעליהם גדלתי. אז כשאני רוצה להתרגש באמת אני שומע את ר' משה גולדמן ז"ל. זו המוזיקה החסידית השורשית, ואיתה אני צועד עד היום.”

■ **ושאלה אחרונה: האם היית רוצה שהילד שלך יצעד במסלול החיים בו צעדת אתה?**

“אני מאמין שילד צריך לצעוד בכיוון שהלב שלו מורה לו. אני כמובן יחנך את הילדים שלי בעזרת השם לדרך של אמונה והלכה וחסידות, אבל שיהיה במקום שבו הוא מרגיש שהוא ממצה את עצמו.

“את הדוגמא לכך אני לוקח מאבא שלי. הוא היהודי הכי צדיק שאני מכיר ומעולם לא אמר לי ביקורת. הוא חסיד אמיתי ואולי בזכותו זכיתי אני לעשות קצת טוב ליהודים בלב. אז הלוואי שאזכה לצעוד בדרכיו הישרות.” ■